

Topic – ਪਾਠ-12 ਸਿਹਾਰੀ ਪਾਠ-13 ਬਿਹਾਰੀ

ਵਿਆਕਰਨ – ਸਿਹਾਰੀ ਮਾਤਰਾ, ਬਿਹਾਰੀ ਮਾਤਰਾ ਸ਼ਬਦ Name the pictures, Fill ups, Fill ups in sentences, circle the same, ਫਲਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਲਿਖੋ

- **No. of days required to complete the topic – 20**

1. **Knowledge objective –**

ਸਿਹਾਰੀ, ਬਿਹਾਰੀ ਮਾਤਰਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਦਾ ਗਿਆਨ ਦੇਣਾ ਹੈ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਨਾਮ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਕੇ ਆਪਣੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕਰਨਾ ਆਵੇਗਾ। ਪੰਜਾਬੀ ਪੜ੍ਹਨ, ਲਿਖਣ, ਬੋਲਣ ਅਤੇ ਸਮਝਣ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਰੁਚੀ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਹੋਵੇਗਾ।

2. **Understanding Objective**

ਸਿਹਾਰੀ ਤੇ ਬਿਹਾਰੀ ਮਾਤਰਾ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਕੁਝ ਚਿੱਤਰ ਦਿਖਾਕੇ ਕੰਨਾ ਮਾਤਰਾ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

3. **Skill Objective**

ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਿਹਾਰੀ, ਬਿਹਾਰੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਬਾਰੇ ਸਮਝ ਸਕਣਗੇ।

4. **Previous Knowledge Testing**

1. ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਮਿਰਚ ਦਾ ਰੰਗ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕਿਤਾਬ ਸਾਡੇ ਕਿਸ ਕੰਮ ਆਉਂਦੀ ਹੈ?
2. ਕਿਸਾਨ ਨੂੰ ਅਨੰਦਾਤਾ ਕਿਉਂ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
3. ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਵਕਤ ਕੌਣ ਦੱਸਦਾ ਹੈ?

- **Teaching Aids** – Chalk, Duster, Board, Charts, Books, Youtube links.

- **Pedagogical Strategies**

ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿਹਾਰੀ, ਬਿਹਾਰੀ ਮਾਤਰਾ ਦੀ Reading ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਸਿਹਾਰੀ, ਬਿਹਾਰੀ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਬਾਰੇ ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ ਸਮਝਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਸਿਹਾਰੀ ਬਿਹਾਰੀ ਮਾਤਰਾ ਦੀ Reading ਚਿੱਤਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇਗੀ। ਸਿਹਾਰੀ, ਬਿਹਾਰੀ ਪਾਠ ਵਿੱਚੋਂ ਸ਼ਬਦ, Name the pictures, circle the same, Fill ups in words ਅਤੇ Back exercise ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇਗੀ। Reading ਦੌਰਾਨ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਹਿਰਨ ਕਿੱਥੇ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਦੀਵਾ ਕਿਸ ਖਾਸ ਤਿਉਹਾਰ ਤੇ ਜਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਬਜੀ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੇ ਵਿਟਾਮਿਨ ਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਹਰੀਆਂ ਸਬਜੀਆਂ ਖਾਣ ਨਾਲ ਸਾਡੀ ਸਿਹਤ ਚੰਗੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ।

- **Flash-Cards** – Experiential Learning

ਫਲਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਲਿਖੇ ਦੇ Flash Cards ਬਣਵਾਏ ਜਾਣਗੇ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਫਲਾਂ ਦੇ ਚਿੱਤਰ ਗੱਤੇ ਤੇ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ ਇਸ ਵਿਧੀ ਰਾਹੀਂ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

- **Art Integration**

ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪਾਠ-12, ਪਾਠ-13 ਸੰਬੰਧੀ ਚਿੱਤਰ Board ਤੋਂ ਉਤਾਰ ਕੇ ਆਪਣੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਵਿੱਚ ਬਣਾਕੇ ਰੰਗ ਭਰੇ ਜਾਣਗੇ ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇਹ ਸਮਝ ਸਕਣਗੇ ਕਿ ਗਿਲਾਸ ਪਾਣੀ ਪੀਣ ਲਈ ਛਤਰੀ ਬਰਸਾਤ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਤੇ ਅਲਮਾਰੀ ਘਰ ਵਿੱਚ ਕੱਪੜੇ ਰੱਖਣ ਦੇ ਕੰਮ ਆਉਂਦੇ ਹੈ।

- **Interdisciplinary linkages and infusion of life skills**

ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਬਿਹਾਰੀ ਮਾਤਰਾ ਦੁਆਰਾ ਹਰੀ ਸਬਜੀ, ਨਾਸ਼ਪਾਤੀ ਆਦਿ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਬੱਚਿਆਂ ਅੰਦਰ ਚੰਗੇ ਖਾਣ-ਪੀਣ ਦੀ ਆਦਤ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗੀ। ਸਬਜੀਆਂ ਅਤੇ ਨਾਸ਼ਪਾਤੀ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੇ-ਕਿਹੜੇ ਚੰਗੇ ਵਿਟਾਮਿਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਨਾਲ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਹੋਵੇਗਾ।

- **Recapitulation**

ਇਸ ਦੇ ਵਿੱਚ Recapitulation ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ Oral Revisions ਵੀ ਕਰਵਾਈਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ।

- **Resources including ICT (Information and Communication Technology)**

ਇਸ ਵਿੱਚ ਫਲਾਂ ਸੰਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਲਈ youtube videos and links share ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ ਤਾਂ ਜੋ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ ਸਮਝ ਸਕਣ।

- **Assessment Items**

ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਲਈ ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ Assessment sheets ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ।

- **Feedback and Remedial Teaching**

Reading ਵਿੱਚ ਕਮਜ਼ੋਰ ਬੱਚਿਆਂ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਕੋਲ ਬੁਲਾ ਕੇ Reading ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਲਿਖਾਈ ਸੁਧਾਰਨ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਾਪੀ ਵਿੱਚ ਸੁਲੇਖ ਲਿਖਣ ਲਈ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

- **Inclusive Practices and Full Participation without discrimination.**

1. Group Activity
2. Reading Books
3. Watching Videos
4. Charts

Topic – ਪਾਠ-14 ਔਕੜ (ੌ) ਪਾਠ-15 ਦੁਲੈਕੜ (ੂ)

Topic: ਔਕੜ (-) ਦੁਲੈਕੜ ਮਾਤਰਾ ਸ਼ਬਦ

Name the pictures, ਸ਼ਬਦ ਪੂਰੇ ਕਰੋ, ਦਿੱਤੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਮਾਤਰਾ ਲਗਾਉ, ਸ਼ਬਦੀਆਂ ਦੇ ਨਾਂ ਲਿਖੋ, ਲਿੰਗ ਬਦਲੋ, ਵਚਨ ਬਦਲੋ

- **No. of days required to complete the topic – 25**

1. **Knowledge objective –**

ਔਕੜ (ੌ) ਦੁਲੈਕੜ (ੂ) ਮਾਤਰਾ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਦਾ ਗਿਆਨ ਦੇਣਾ ਹੈ। ਵੱਖ ਵੱਖ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਨਾਮ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਕੇ ਆਪਣੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਜੀਵਨ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕਰਨਾ ਆਵੇਗਾ। ਪੰਜਾਬੀ ਪੜ੍ਹਨ, ਲਿਖਣ ਬੋਲਣ ਅਤੇ ਸਮਝਣ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਰੁਚੀ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਹੋਵੇਗਾ।

2. **Understanding Objective**

ਔਕੜ (ੌ) ਦੁਲੈਕੜ (ੂ) ਮਾਤਰਾ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਕੁਝ ਚਿੱਤਰ ਦਿਖਾ ਕੇ ਸਿਹਾਰੀ, ਬਿਹਾਰੀ ਮਾਤਰਾ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

3. **Skill Objective**

ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਔਕੜ ਦੁਲੈਕੜ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਨਿਯਮਾਂ ਬਾਰੇ ਸਮਝ ਸਕਣਗੇ।

4. **Previous Knowledge Testing**

1. ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਗੁੜ ਦਾ ਸਵਾਦ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕੁਰਸੀ ਕਿਸ ਲਈ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ?
2. ਸੂਰਜ ਕਦੋਂ ਚੜ੍ਹਦਾ ਹੈ। ਸਕੂਲ ਅਸੀਂ ਕੀ ਕਰਨ ਆਉਂਦੇ ਹਾਂ?
3. ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਅਮਰੂਦ ਦਾ ਬੂਟਾ ਕਿਸ ਰੰਗ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?

- **Teaching Aids** – Chalk, Duster, Board, Charts, Books, Youtube links.

- **Pedagogical Strategies**

ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਐਂਕੜ (-), ਦੁਲੈਂਕੜ (=) ਮਾਤਰਾ ਦੀ Reading ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇਗੀ। ਪਾਠ ਐਂਕੜ, ਦੁਲੈਂਕੜ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪਾਠ ਨੂੰ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਕਰਕੇ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ ਸਮਝਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਪਾਠ ਵਿੱਚੋਂ ਸ਼ਬਦ Name the pictures all in sentences ਅਤੇ Back Exercise ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇਗੀ Reading ਦੌਰਾਨ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਪੁਸਤਕ ਕਿਸ ਕੰਮ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਤੁਹਾਡੇ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਬੂਟ ਕਿਸ ਰੰਗ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ? ਸਕੂਲ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

- **Flash-Cards** – Experimental Learning

ਵਿਆਕਰਨ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਸੰਬੰਧੀ Flash cards ਬਣਵਾਏ ਜਾਣਗੇ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਲਿੰਗ, ਬਦਲੇ, ਵਚਨ ਬਲਦੇ ਸੰਬੰਧੀ ਚਿੱਤਰ ਗੱਤੇ ਤੇ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ ਇਸ ਵਿਧੀ ਰਾਹੀਂ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਸਮਝਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।

- **Art Integration**

ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪਾਠ-14, ਪਾਠ-15 ਸੰਬੰਧੀ ਚਿੱਤਰ ਬਣਾਕੇ ਜਾਂ ਫਿਰ ਕਾਪੀ ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਜਾਣਗੇ। ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇਹ ਸਮਝ ਸਕਣਗੇ ਕਿ ਉਠ ਨੂੰ ਰੇਗਿਸਤਾਨ ਦਾ ਜਹਾਜ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕੁਦਰਤ ਦੀ ਉੱਪਜ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਕਈ ਦਿਨ ਪਾਣੀ ਤੋਂ ਬਿਨ੍ਹਾ ਰਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ।

- **Interdisciplinary linkages and infusion of life skills**

ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪਾਠ-14, ਪਾਠ-15 ਨੂੰ ਸਮਝਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਗੰਨਾ ਇੱਕ ਫਸਲ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਕੁਦਰਤੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਗੁੜ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕੁਕੜੀ, ਬੁਲਬੁਲ ਪੰਡੀ ਹਨ। ਕੁਕੜੀ ਤੋਂ ਅੰਡੇ ਤੇ ਮਾਸ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਬੁਲਬੁਲ ਇੱਕ ਸੁੰਦਰ ਪੰਛੀ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਕੁਦਰਤ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

- **Recapitulation**

ਇਸ ਵਿੱਚ Recapitulation ਲਈ ਜਾਵੇਗੀ Oral Revision ਵੀ ਕਰਵਾਈਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ।

- **Resources including ICT (Information and Communication Technology)**

ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਬਜੀਆਂ ਦੇ ਨਾਂ ਸੰਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਲਈ youtube videos and links share ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ ਤਾਂ ਜੋ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ ਸਮਝ ਸਕਣਗੇ।

- **Assessment Items**

ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਲਈ ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ ਕਲਾਸ ਵਿੱਚ Revision ਕਰਵਾਈਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ।

- **Feedback and Remedial Teaching**

Reading ਵਿੱਚ ਕਮਜ਼ੋਰ ਬੱਚਿਆਂ ਵੱਲ ਵੱਧ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਕੋਲ ਬੁਲਾ ਕੇ Reading ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਲਿਖਾਈ ਸੁਧਾਰਨ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਾਪੀ ਵਿੱਚ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਸੁਲੇਖ ਲਿਖਣ ਲਈ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

- **Inclusive Practices and Full Participation without discrimination.**

1. Group Activity
2. Reading Books
3. Watching Videos
4. Charts

Topic – ਪਾਠ-16 ਲਾਂ (ੌ)

ਪਾਠ-17 ਦੁਲਾਵਾਂ (ੈ)

Topic – ਲਾਂ ੈ ਦੁਲਾਵਾਂ ੈ ਸ਼ਬਦ, Name the pictures ਵਾਕਾਂ ਵਿੱਚ ਖਾਲੀ ਥਾਂ ਭਰੋ, ਦਿੱਤੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਮਾਤਰਾ, ਲਗਾਉ (ਿ, ੀ, ੁ, ੂ) ਰੰਗਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਲਿਖੋ।

- **No. of days required to complete the topic – 18**

1. **Knowledge objective – Learning Outcomes**

ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਲਾਂ, ਦੁਲਾਵਾਂ ਮਾਤਰਾ ਸਿੱਖਣਗੇ ਕਿ ਲਾਂ ਦੀ ਅਵਾਜ਼ ਏ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਬੋਲੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ, ਰੇਲ, ਕੇਲਾ ਆਦਿ ਸ਼ਬਦ ਪੜ੍ਹ ਤੇ ਸਮਝ ਸਕਣਗੇ। ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰੂਚੀ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਹੋਵੇਗਾ।

2. **Understanding Objective**

ਉਹਨਾਂ ਐਂਕੜ, ਦੁਲੈਂਕੜ ਪਹਿਲਾਂ ਕੁੱਝ ਚਿੱਤਰ ਦਿਖ ਕੇ ਲਾਂ, ਦੁਲਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

3. **Skill Objective**

ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਲਾਂ, ਦੁਲਾਵਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਿਯਮਾਂ ਬਾਰੇ ਸਮਝ ਸਕਣਗੇ।

4. **Previous Knowledge Testing**

1. ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਦੂਰ ਦਾ ਸਫਰ ਕਿਸ ਵਿੱਚ ਬੈਠ ਕੇ ਤੈਅ ਕਰਦੇ ਹਾਂ?
2. ਕੇਲਾ ਸਾਨੂੰ ਕਿਉਂ ਖਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ? ਇਸ ਨੂੰ ਖਾਣ ਦੇ ਸਾਨੂੰ ਕੀ-ਕੀ ਫਾਇਦੇ ਹਨ?
3. ਪੁਲਿਸ ਸਾਡੀ ਜਾਨ ਤੇ ਮਾਲ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਵਰਦੀ ਦਾ ਰੰਗ ਕਿਹੜਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?

- **Teaching Aids** – Chalk, Duster, Board, Charts, Books, Youtube links.

- **Pedagogical Strategies**

ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪਾਠ-ਲਾਂ, ਦੁਲਾਵਾਂ ਦੀ Reading ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਦਾ ਨਾਲ ਪਾਠ ਨੂੰ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਕਰਕੇ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ ਸਮਝਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਪਾਠ ਵਿੱਚੋਂ ਸ਼ਬਦ, Name the pictures, fill ups, ਮਾਤਰਾ ਲਗਾਉ ਅਤੇ Back exercise ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇਗੀ। Reading ਦੌਰਾਨ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਠੰਢ ਤੋਂ ਕੌਣ ਬਚਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਭਰਾ ਆਪਣੀ ਭੈਣ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕਰਨ ਦੀ ਸਹੁੰ ਕਿਸ ਤਿਉਹਾਰ ਤੇ ਖਾਂਦਾ ਹੈ।

- **Flash-Cards** – Experiential Learning

ਰੰਗਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਲਿਖੇ Flash cards ਬਣਾਏ ਜਾਣਗੇ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰੰਗਾਂ ਸੰਬੰਧੀ ਗੱਤੇ ਤੇ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ ਇਸ ਵਿਧੀ ਰਾਹੀਂ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

- **Art Integration**

ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪਾਠ-16 ਅਤੇ ਪਾਠ-17 ਸੰਬੰਧੀ ਚਿੱਤਰ ਬਣਾਏ ਜਾਣਗੇ। ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਚਿੱਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਰੰਗ ਭਰ ਕੇ ਆਪਣੀ ਕਲਾ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕਰਨਗੇ।

- **Interdisciplinary linkages and infusion of life skills**

ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪਾਠ, 16 ਪਾਠ-17 ਸਮਝਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਕਿ ਐਂਕੜ ਦੀ ਅਵਾਜ਼ ਉ ਦੁਲੈਂਕੜ ਉ ਨਾਲ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਸਰਦੀ ਵਿੱਚ ਜੁਰਾਬ ਕਿਸ ਕੰਮ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਪੁਸਤਕ ਸਾਡੇ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਬਹੁਤ ਬਹੁਤ ਚੰਗੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਸਿੱਖਦੇ ਹਾਂ। ਅਮਰੂਦ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਬਾਰੇ ਸਮਝਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।

- **Recapitulation**

ਇਸ ਦੇ ਵਿੱਚ Recapitulation ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ Oral Revisions ਵੀ ਕਰਵਾਈਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ।

- **Resources including ICT (Information and Communication Technology)**

ਇਸ ਵਿੱਚ ਮਾਤਰਾਵਾਂ ਸੰਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਲਈ youtube videos and link share ਕੀਤਾ ਜਾਣਗੇ ਤਾਂ ਜੋ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ ਸਮਝ ਸਕਣ।

- **Assessment Items**

ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਲਈ ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ Assessment sheets ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ।

- **Feedback and Remedial Teaching**

Reading ਵਿੱਚ ਕਮਜ਼ੋਰ ਬੱਚਿਆਂ ਵੱਲ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਕੋਲ ਬੁਲਾ ਕੇ Reading ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਲਿਖਾਈ ਸੁਧਾਰਨ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਾਪੀ ਵਿੱਚ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਲਿਖਣ ਲਈ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

- **Inclusive Practices and Full Participation without discrimination.**

1. Group Activity
2. Reading Books
3. Watching Videos
4. Charts

Topic – ਪਾਠ-18 ਹੋੜਾਂ (ੋ)

ਪਾਠ-19 ਕਨੇੜਾ (ੋ)

ਹੋੜਾ ਮਾਤਰਾ, ਕਨੇੜਾ (ੋ) ਸ਼ਬਦ, Name of the pictures, ਵਾਕਾਂ ਵਿੱਚ ਖਾਲੀ ਥਾਂ ਭਰੋ, ਲਿੰਗ ਬਦਲੋ, ਵਚਨ ਬਦਲੋ

- **No. of days required to complete the topic – 24**

1. Knowledge objective – Learning Outcomes

ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਹੋੜਾ, ਕਨੇੜਾ ਮਾਤਰਾ ਦੀ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਗੇ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਮਾਤਰਾ ਸਿੱਖਣਗੇ ਇਹ ਨਵੀਂ ਮਾਤਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਨਵੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਪੜ੍ਹਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰੇਗੀ।

2. Understanding Objective

ਹੋੜਾ, ਕਨੇੜਾ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਬੱਚਿਆਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੁਝ ਚਿੱਤਰ ਔਕੜ ਦੁਲੈਕੜ ਮਾਤਰਾ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ।

3. Skill Objective

ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਹੋੜਾ, ਕਨੇੜਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਬਾਰੇ ਸਮਝ ਸਕਣਗੇ।

4. Previous Knowledge Testing

1. ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਸਾਡੀ ਰਾਸਟਰੀ ਪੰਛੀ ਮੋਰ ਹੈ?
2. ਐਤਵਾਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਹੜਾ ਦਿਨ ਆਉਂਦਾ ਹੈ?
3. ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਕਿਸ ਨਾਲ ਸਾਫ ਕਰਦੇ ਹਾਂ?

- **Teaching Aids** – Chalk, Duster, Board, Charts, Books, Youtube links.

• **Pedagogical Strategies**

ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪਾਠ ਹੋੜਾ, ਕਨੇੜਾ ਦੀ Reading ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਦੇ ਪਾਠ ਨੂੰ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਕਰਕੇ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ ਸਮਝਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਪਾਠ ਵਿੱਚੋਂ ਸ਼ਬਦ Name the pictures ਮਾਤਰਾ ਲਗਾਉ ਅਤੇ Back Exercise ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇਗੀ।

- **Flash-Cards** – Experimental Learning

ਵਿਆਕਰਨ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਸੰਬੰਧੀ ਲਿੰਗ ਬਦਲੋ, ਵਚਨ ਬਦਲੋ ਸੰਬੰਧੀ Flash Cards ਬਣਵਾਏ ਜਾਣਗੇ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਜਾਨਵਰਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਸੰਬੰਧੀ ਚਿੱਤਰ ਗੱਤੇ ਤੇ

ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ ਇਸ ਵਿਧੀ ਰਾਹੀਂ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

- **Art Integration**

ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪਾਠ-18 ਅਤੇ ਪਾਠ-19 ਸੰਬੰਧੀ ਚਿੱਤਰ ਬਣਾਏ ਜਾਣਗੇ ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਚਿੱਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਰੰਗ ਭਰ ਕੇ ਆਪਣੇ ਕਲਾ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕਰਨਗੇ।

- **Interdisciplinary linkages and infusion of life skills**

ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪਾਠ 18,19 ਨੂੰ ਸਮਝਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਉ ਦੀ ਅਵਾਜ਼ ਅੰ ਕਨੈਕਟ ਨਾਲ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਕੱਪੜੇ ਕੌਣ ਪੈਸ ਕਰਦਾ ਹੈ?

- **Recapitulation**

ਇਸ ਦੇ ਵਿੱਚ Recapitulation ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ Oral Revisions ਵੀ ਕਰਵਾਈਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ।

- **Resources including ICT (Information and Communication Technology)**

ਇਸ ਵਿੱਚ ਮਾਤਰਾਵਾਂ ਸੰਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਲਈ youtube videos and link share ਕੀਤੀ ਜਾਣਗੇ ਤਾਂ ਜੋ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ ਸਮਝ ਸਕਣਗੇ।

- **Assessment Items**

ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਲਈ ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ Assessment sheets ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ।

- **Feedback and Remedial Teaching**

Reading ਵਿੱਚ ਕਮਜ਼ੋਰ ਬੱਚਿਆਂ ਵੱਲ ਵੱਧ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਕੋਲ ਬੁਲਾ ਕੇ Reading ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਲਿਖਾਈ ਸੁਧਾਰਨ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਾਪੀ ਵਿੱਚ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਲਿਖਣ ਲਈ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

- **Inclusive Practices and Full Participation without discrimination.**

1. Group Activity
2. Reading Books
3. Watching Videos
4. Charts